

Handläggare: Angelique Nyström
Avdelning Miljö och bygg

Mottagare: Miljö- och byggnadsnämnden

Uppföljning av tillsynsplan för miljö och bygg, per helår år 2024

Sammanfattning av ärendet

Denna sammanställning är en redovisning av tillsyns-/ kontrollplanen för år 2024, beslutad av miljö- och byggnadsnämnden 2024-01-25 § 9.



Innehåll

Inledning	2
Kommunens mål	2
Nämndens mål och inriktningar för verksamheten	4
Giftfrimiljö/ Fokusområde förorenade områden	4
God bebyggd miljö/ Fokusområde Hälsoskydd	4
Ingen övergödning/ Fokusområde Miljöfarlig verksamhet	4
Utfört arbete inom nämndens inriktning och prioritering	5
Miljöbalken	6
Miljöfarlig verksamhet	6
Redovisning av gjord tillsyn inom miljöbalken	6
Resultat av tillsynen	6
Effekt av utförd tillsyn	7
Förorenade områden	7
Enskilda Avlopp	7
Effekt av utförd tillsyn	8
Lantbruk	8
Värmepumpar	8
Hantering av kommunaltavfall	9
Nedskräpning	9
Natur	9
Strandskydd/strandskyddstillsyn	9
Kalkning av sjöar och vattendrag	9
Luftvård	9
Hälsoskydd	10
Radon	11
Livsmedel	11
Resultat av tillsynen	12
Tobak	12
Plan- och bygglagen	13
Kompetensutveckling	14
Övrigt	14

Inledning

Denna sammanställning är en uppföljning av tillsyns-/kontrollplanen för år 2024, beslutad av miljö- och byggnadsnämnden. Uppföljningen är en helårsuppföljning som redovisar utförda aktiviteter under respektive område. Syftet med uppföljningen är att kontrollera att det arbete som beslutats av miljö- och byggnadsnämnden och som är nämndens ansvar också genomförs. Miljö- och byggnadsnämnden ska fortlöpande få insyn och kunskap om det arbete som tjänstepersoner utför.

Under året har förvaltningen rekryterat en ny miljöinspektör som påbörjade sin anställning i januari månad. Tjänsten som byggnadsinspektör har under året valts att hållas vakant i avvaktan på en eventuell ny lagstiftning och färre inkommande ärende under första kvartalet. Vid delårsprognosen prognoserades ett överskott för miljö- och byggnadsnämnden och tanken var att ta in konsult för viss hjälp med tillsyn. Då kommunen som helhet prognostiserat ett underskott för år 2024 fick förvaltningarna i uppdrag att se över om det fanns något man kunde spara in på. Förvaltningen valde att fortsätta hålla byggnadsinspektörtjänsten vakant samt inte ta in konsult. Byggärenden har under året handlagts av förvaltningschefen.

Kommunens mål

- En attraktiv kommun där individen lever ett gott liv med en hållbar välfärd och trygghet genom livet.
- En attraktiv hållbar framtidskommun med tillväxt av invånare, näringsliv och ekonomi.
- En kompetent, attraktiv, transparent hållbar och effektiv organisation.

För att uppnå ovanstående mål avsågs följande aktiviteter utföras under året:

- Arbeta aktivt mot övergödning så att sjöar, vattendrag och grundvatten uppnår god status.
- Fortsätta inventeringen av enskilda avloppsanläggningar. Minst 100st avloppsanläggningar ska inventeras under år 2024.
- Inventera och bedriva tillsyn av lantbruk.
- Ta fram en handlingsplan för att åtgärda förorenade områden.
- Fortsätta tillsynsprojekt inom hälsoskydd, där samtliga förskolor, skolor och vårdinrättningar ingår.
- Fortsätta projektet om ovårdade tomter.
- Kontinuerligt jobba med kompetensutveckling.
- Handläggning ska vara effektiv och rättssäker. Mallar och rutiner ska förbättras.
- Arbeta aktivt med att göra kommunen attraktiv. Genom att vara en tillgänglig förvaltning där alla som har behov av nämndens tjänster ska få en enkel, snabb, professionell och rättssäker hantering.

Måluppfyllelse kommunens mål

Mål 1: Förvaltningen har prioriterat tillsynsarbetet så att invånare ska känna sig trygga och

prioriteras där den ger bäst miljönytta. Under året har lantbrukstillsyn bedrivits vid sjön, Långsvan då föregående års badvattenprover vid kommunens badplats, Sandviksbadet påvisade förhöjda halter av koliforma bakterier. Under en kortare period avrådes bad på grund av algblomning. Eftersom det var i slutet av badsäsongen och endast under ett par dagar krävdes inga ytterligare provtagningar eller andra åtgärder vidtas.

Avloppsinventering har utförts i områdena Spaboda och Donmora väster om sjön Långsvan. Totalt har 95st avloppsanläggningar fått tillsyn under året.

Ett projekt inom hälsoskydd (Projekt Städ) har utförts i regi av Mittmiljösamverkan. Där har tillsyn utförts vid samtliga av kommunens förskolor, fritidshem och grundskolan. Fokus har varit att kontrollera städning och hygien.

Sammanlagt har 31st lägenheter besökts genom uppsökande bostadstillsyn. Ett flertal brister framkom vid tillsynen bland annat eftersatt underhåll, trasig branddörr, avsaknad av brandvarnare i vissa lägenheter samt dålig ventilation. Uppföljning av bristerna sker under år 2025.

En handlingsplan för förorenade områden har tagits fram och antagits av nämnden.

I projektet, ovårdade tomter har tidigare ställda krav om föreläggande följts upp och 3st ärenden har kunnat avslutas. Klagomål gällande ovårdade tomter har följts upp med uppmaning om åtgärd samt föreläggande.

Målet bedöms som delvis uppnått.

Mål 2: Under året har 2st nya detaljplaner antagits av kommunstyrelsen samt vunnit laga kraft. Detaljplanerna möjliggör byggnation av bostäder i centrum samt vid Aspebäcken. Planarbete med en ny detaljplan för ett område vid Broby har påbörjats.

Målet bedöms som delvis uppnått.

Mål 3: Korta handläggningstider eftersträvas för ansökningar om lov, tillstånd och anmälan. Handläggningstiden är oftast mindre än en vecka där ansökan/anmälan är komplett samt inget grannhörande krävs. Förvaltningen ska vara tillgänglig, visa ett gott bemötande och hantera ärenden och frågor på ett professionellt sätt. Förvaltningen är bemannad med minst en person under kontorstid helgfria vardagar under hela året.

Kompetensutveckling har möjliggjorts genom deltagande i andra myndigheters seminarier samt deltagande i Mitt miljösamverkans utbildningar och projekt. En miljöinspektör har avslutat två kurser om sammanlagt 15 högskolepoäng inom Livsmedelssäkerhet (del I och II) vid Umeå universitet.

Målet bedöms som delvis uppnått.

Nämndens mål och inriktningar för verksamheten

Miljö- och byggnadsnämnden ska bidra till att de 16 miljö kvalitetsmålen uppnås. Nämnden har beslutat att prioritera sitt arbete för att uppnå följande mål:

- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö
- Ingen övergödning

I enlighet med nationella strategin för miljöbalkstillsyn för 2022–2025 har nämnden beslutat fokusera på fokusområden som avser:

- Förorenade områden
- Hälsoskydd
- Miljöfarlig verksamhet

Giftfrimiljö/ Fokusområde förorenade områden

Tillsyn av förorenade områden kommer att prioriteras. En handlingsplan för förorenade områden ska tas fram under året. Ny ansvarskoll ska göras på tidigare riskklassade förorenade områden med riskklass 1 och 2. Därefter ska krav ställas på utredning på minst ett objekt.

God bebyggd miljö/ Fokusområde Hälsoskydd

Tillsyn av OVK (obligatorisk ventilationskontroll). Minst 10st fastigheter ska kontrolleras. Tillsynen ska bedrivas i Skinskattebergs tätort avseende industrilokaler med kontor samt objekt i Baggbron och Stjärnvik med omnejd.

Fortsätta tillsynsprojekt där samtliga förskolor, skolor och vårdinrättningar där nämnden har tillsynsansvaret. Fokus ska ligga på städning, ventilation, tillgång till solskydd utomhus samt kemikaliehantering.

Fortsätta med att kräva radonmätningar i flerbostadshus och följa upp tidigare mätningar med krav på åtgärd i de hus där radonhalten överstiger 200 Bq/m³ luft.

Tillsyn av enkelt avhjälpna hinder där fastighetsägare ska få föreläggande där åtgärder behöver vidtas efter utförd tillsyn år 2022.

Ingen övergödning/ Fokusområde Miljöfarlig verksamhet

Fortsätta utöva tillsyn av enskilda avlopp genom inventering. Tillsyn ska ske på minst 100st avloppsanläggningar. Tidigare ställda krav på bristfälliga avloppsanläggningar följs upp. Tillsyn av minireningsverk ska periodiseras och minst 10st äldre minireningsverk ska få tillsyn under år 2024. Under året behöver alla avlopp riskklassas för att en riskbaserad tillsyn ska kunna utföras under kommande år.

Miljötillsyn inom jordbruket fortsätter med syfte till att öka kunskapen om riskerna för att växtnäring, växtskyddsmedel och bekämpningsmedel läcker ut i sjöar och vattendrag.

Delta i den nationella tillsynskampanjen av fordonstvättar och fordonsverkstäder med start hösten 2023 och med avslut i maj 2024.

Bedriva strandskyddstillsyn vid sjön, Storsjön

Utfört arbete inom nämndens inriktning och prioritering

Mallar och rutiner är ständigt under framtagande för att ärenden ska handläggas effektivt och lagenligt. Det är viktigt att beslut är tydliga och att det framgår vilken lagstiftning beslutet grundar sig på, för att undvika eventuellt överklagande. Genom deltagande i samverkansorganisationen, Mitt Miljösamverkan, har förvaltningen fått möjlighet att få ta del av checklistor och mallar.

I kommunens tidning 0222:an har information publicerats om höga häckar, tvätta bilen hemma och invasiva arter.

Under året prioriterades tillsyn inom livsmedel och hälsoskydd. På grund av att samtliga livsmedelsanläggningar skulle riskklassas om enligt den nya nationella riskklassningsmodellen blev viss annan tillsyn tillfälligtvis nedprioriterad.

Uppföljning av 2021 års uppmaning om att mäta radon.

Hyresvärdar och bostadsrättsföreningar som inte inkom med mätningar vid den senaste uppmaningen om att mäta radon följdes upp. Den tidigare uppmaningen skickades ut 2021 till samtliga tillsynsobjekt i vårt register. Nya fastighetsägare och de verksamheter vars mätresultat var äldre än tio år fick en ny uppmaning och de som inte inkommit med mätresultat fick ett föreläggande. Totalt fick 6 tillsynsobjekt ett föreläggande.

Deltagande i ett tillsynsprojekt (samverkansprojekt STÄD) inom hälsoskydd, där samtliga förskolor, skolor och fritidshem ingick. Projekt STÄD arrangerades av Mitt Miljösamverkan och pågick under våren fram till april. I tillsynsprojektet som inriktades på städning och hygien i förskolor, fritidshem och skolor fick samtliga tillsynsobjekt ett kontrollbesök.

Inom hälsoskydd har ett stort fastighetsbestånd fått tillsyn inom projektet uppsökande bostadstillsyn. Även uppföljande bostadstillsyn har genomförts från förra årets bostadstillsyn.

Tillsyn på rökfria miljöer har utförts och har i år utökats till att omfatta inte bara livsmedelslokaler utan även andra butiker och lokaler dit allmänheten har tillträde. Kvar att utföra tillsyn på nästa år är skolgård, lekplatser men även inom kollektivtrafiken såsom vid busskurer och perronger.

Utredning pågår avseende potentiellt förorenat markområde samt utredning avseende vissa deponier. Handlingsplan för förorenade områden har tagits fram och antagits av nämnden, 2024-10-04, dnr. MBN 2024-483-423.

Tillsyn har genomförts på 5 verkstäder och 2 fordonstvättar. Vid tillsynen har Mitt Miljösamverkans gemensamt framtagna checklista använts.

Inventering av enskilda avlopp har utförts i områdena Spaboda och Donmora väster om sjön Långsvan. Totalt har 95st avloppsanläggningar fått tillsyn under året. Målet var att minst 100st avloppsanläggningar skulle få tillsyn under året, vilket inte uppfyllts.

Ett länsövergripande tillsynsprojekt av växtnäring (Växtnäring 2024) inom jordbruket där själva tillsynen skedde under 2024 har pågått. Fem lantbruk fick tillsyn under året. Projektet fokuserade på alla typer av växtnäring inklusive lagring av gödsel samt tillsyn av i vilken utsträckning jordbrukare uppfyller kraven på tillräcklig spridningsareal och anpassning av gödselgivor utifrån grödans behov. Urvalet av lantbruk berodde dels på storlek där större gårdar prioriterades, dels utifrån påverkan på

vattendrag. Lantbruk runt sjön Långsvan prioriterades som ett geografiskt urval på grund av att provtagning vid badplatsen har påvisat ökande halter av koliforma bakterier föregående år.

Strandskyddstillsyn har utförts vid sjön, Storsjön och kommer att följas upp under år 2025.

Ingen ny tillsyn har genomförts inom projektet ovårdade tomter och fastigheter på grund av resursbrist. Äldre ärenden har istället följts upp samt hantering av nya inkomna klagomål.

Tillsyn för obligatorisk ventilationskontroll, (OVK) har utförts inom Skinnskattebergs tätort, Baggbron och Stjärnvik. Uppmaning att inkomma med protokoll har skickats till 18st fastighetsägare. OVK registret uppdateras regelbundet och uppföljning av tidigare krav pågår.

Tillsyn av enkelt avhjälpna hinder har fått prioriterats bort under året.

Under året har 2st nya detaljplaner antagits och en ny detaljplan för ett nytt område vid Broby påbörjats.

Miljöbalken

Miljöfarlig verksamhet

Redovisning av gjord tillsyn inom miljöbalken

Tillsynsobjekt	Antal verksamheter	Planerad tillsyn	Utförd tillsyn
C-verksamheter	16	12	12
U-verksamheter	34	13	14

Antal tillsynsobjekt 2024	Antal nya	Antal nedlagda/vilande
Ca 50	8	1

Resultat av tillsynen

Planerad tillsyn	Kräver uppföljning
26	10

För året planerades tillsyn av 12 C-klassade och 13 U-klassade miljöfarliga verksamheter varav 12 C-klassade och 14 U-klassade tillsyner har utförts.

Åtta nya verksamheter har tillkommit varav en ersätter en nedlagd verksamhet.

Två anmälningar om miljöfarlig verksamhet har inkommit och handlagts.

Tillsynsregistret för miljöfarliga verksamheter har uppdaterats och fler objekt har tillkommit utifrån avstämning av företagsregister i kommunen. Vilket innebär att 24 stycken återstående nya objekt behöver kontrolleras för att se om de ska läggas in i den planerade tillsynen. Äldre ärenden följs upp och avslutas kontinuerligt.

Två åtalsanmälningar har gjorts under året och ett tillsynsbesök har följts upp med ett föreläggande. Brister i verksamheter som noterats vid tillsyn har huvudsakligen varit kopplade till avfallshanteringen.

Samtliga 10 verksamheter som ska lämna in köldmedierapport har lämnat in dessa och rapporterna har granskats.

Effekt av utförd tillsyn

Tillsyn av verksamheternas egenkontroll, avfall- och kemikaliehantering leder till att avvikelser kan upptäckas i tid och förhindra risker kopplade till människors hälsa- och miljön, t ex utsläpp till mark, vatten eller luft. En fungerande egenkontroll innebär att verksamheten har bra rutiner för drift, skötsel och underhåll och att verksamheten utför åtgärder så att lagen alltid följs.

Förorenade områden

En handlingsplan för förorenade områden har tagits fram och antagits av nämnden.

I handlingsplanen listas objekt som under de närmaste åren kommer att prioriteras i Skinskattebergs kommuns arbete med förorenade området. I kommunens arbete med förorenade områden riskklass 1 områden (1 innebär störst risk och 4 lägst risk). Därefter har deponierna i riskklass 2 prioriterats utifrån att de förmodligen kan komma att innebära en snarare åtgärdestakt utifrån bransch. Samtliga deponier innehåller förmodligen även föroreningar med stor farlighet där risken för exponering av dessa i flera av fallen är stor. Samtliga objekt har prioriterats utifrån att de är lokaliserade inom eller intill ett eller flera skyddsobjekt, till exempel grund- eller vattenskydd, Natura 2000, naturreservat, och friluftsliv med mera. Det är viktigt att handlingsplanen årligen ses över och bearbetas och uppdateras varefter att ny information tillkommer objekten. Detta kan även leda till att objekten behöver riskklassas om.

Under året har diskussioner pågått med tekniska sektorn om två deponier där det eventuellt kan bli aktuellt att söka statliga medel för vidare utredning. Tekniska sektorn har i det fallet tagit på sig rollen att vara huvudman i den frågan.

Arbetet med huvudstudie för Gamla Myrbacksfältet vid Nedre Skärsjön som drivs av länsstyrelsen, där Sveriges geologiska undersökning (SGU) är huvudman, har tills vidare avstannat. Detta på grund av att statliga medel för projektet ännu inte beviljats. I projektet deltar annars förvaltningen med sin kunskap i projektet. Arbetet kan komma att upptas i det fall medel beviljas.

Arbetet med att bedöma resultat utifrån genomförd markundersökning vid nedlagd drivmedelsstation pågår. En kommunikering med förslag på åtgärder har skickats ut till verksamheten.

Enskilda Avlopp

Avloppsinventering har huvudsakligen utförts i områdena Spaboda och Donmora väster om sjön Långsvan. Några tillsynsbesök har också gjorts i Bråten, Bubbarsbo, Bäck, Heden, Holmen, Hultebo, Nyhammar och Rölö. De sista områdena främst för att tillsyna minireningsverk eller följa upp ärenden.

Totalt har 95 avlopp inventerats. 17 av dessa ärenden har efter mindre åtgärder på avloppsanläggningen därefter kunnat avslutats. Resterande har antingen behov av mindre åtgärder eller mer omfattande åtgärder för att uppfylla gällande krav men har ännu inte redovisat åtgärder i sådan grad att ärendet kan avslutas. För dessa ärenden kan förelägganden komma att behövas.

Avloppslösningarna i sommarstugeområdena ovan består ofta av en toalettlösning i form av förbränningstoalett och BDT-vatten med bristfällig efterföljande rening. Vid besök på fastigheter med permanentboende har flera avloppslösningar med både WC och BDT-vatten tillkopplat visat sig har omfattande åtgärdsbehov.

De flesta minireningsverk har behov av mindre åtgärder för att fortsatt uppfylla kraven i tillståndet. Sammantaget märks att de minireningsverk som regelbundet har service av sakkunnig och de avloppsanläggningar där det bedrivs regelbunden egenkontroll över lag fungerar enligt funktionskraven.

Under perioden har 52 tillståndsansökningar om att få anlägga nya avloppsanläggningar handlagts. De flesta av ansökningarna gäller för anläggningar som ska ersätta tidigare bristfälliga avloppsanläggningar, uppmärksammade vid tidigare inventeringar. 19 av dessa ärenden har inkommit med entreprenörsrapport och bilder från tillfället de inrättades och där slutintyg nu ska skrivas eller där entreprenör behöver åtgärda något innan slutintyg kan skrivas.

Vafab Miljö kommunalförbund har allt oftare inkommit med information om olika avloppsanläggningar, efter att de tömt anläggningar på slam. Dessa ärenden kräver ofta ett besök på platsen för att avgöra hur vi ska gå vidare. Mängden information från Vafab har ökat markant och medfört att vi numera fått införa en ny ärendemening "Information från Vafab". Behov av rutin för handläggning av dessa ärenden finns i dagsläget inte men behöver arbetas fram allteftersom erfarenheter från handläggning av dem ökar. Ibland renderar informationen ett så kallat tillsynsärende ibland har det räckt med en telefonkontakt med fastighetsägare varefter denne sänder in information om utförd åtgärd. Tillsyn som gjorts efter information från Vafab är inte medräknad i statistiken ovan, på grund av brist på rutin men uppskattas under hösten till mellan 5 – 10 stycken.

Effekt av utförd tillsyn

Orenat avloppsvatten innehåller näringsämnen som bidrar till övergödning av sjöar och vattendrag. Det innehåller även smittämnen och hushållskemikalier. Utsläpp av avloppsvatten påverkar den ekologiska statusen i sjöar och vattendrag vilket kan försämra miljön för både djur och växter. Utsläppen kan även påverka människors hälsa genom en sämre kvalitet på dricksvatten och större risk för smittor vid badplatser. Tillsynen bidrar till att vattendrag inte försämrar sin ekologiska och kemiska status i enlighet med Vattendirektivets syfte.

Lantbruk

Ett länsövergripande tillsynsprojekt av växtnäring (Växtnäring 2024) inom jordbruket startade under hösten med förberedelser (där MoB deltog i en referensgrupp) inför själva tillsynen som skedde under 2024. Projektet fokuserade all växtnäring inklusive lagring av gödsel samt tillsyn av i vilken utsträckning jordbrukare uppfyller kraven på tillräcklig spridningsareal och anpassning av gödselgivor utifrån grödans behov. Miljötillsyn inom jordbruk generellt fortsätter med syfte att öka kunskap om riskerna för att växtnäring och växtskyddsmedel läcker ut i sjöar och vattendrag.

Värmepumpar

Det har inkommit 14st anmälan /tillstånd som handlagts och fattats beslut om.

Hantering av kommunaltavfall

27 beslut om eget omhändertagande av latrin/urin har tagits.

25 beslut om förlängt hämtningsintervall av slam eller uppehåll i slamtömning har tagits. 5 ärenden är under handläggning.

Nedskräpning/klagomål

Under året har 7st klagomål om nedskräpning inkommit samt 2st skrotbilar. Samtliga ärenden har skickats till tekniska för uppstädning/bortforsling. Ett eget initierat föreläggande gällande nedskräpning har även upprättats i ett annat ärende.

Övriga inkomna klagomålsärenden har handlat om eldning, 2 st om läckage av hydraulolja, 2 st gödselhantering, borrsлам, igenvuxen sjö och 2st ärenden om dumpning av djurkadaver.

För ett inkommet klagomålsärende, 2023 har nämnden beslutat att inga ytterligare åtgärder ska vidtas och avslutar klagomålsärendet. Ärendet gällde ett okänt rör och har tagit mycket tid av förvaltningen.

Natur

Strandskydd/strandskyddstillsyn

Under året har 14st dispenser från strandskyddsbestämmelserna sökts. Nämnden har fattat beslut i 1st ärenden och 13st har beslutats genom delegation. Även 3st äldre ärenden har handlagts.

Uppföljning av äldre tillsynsärenden från utförd tillsyn 2021-2022 har handlagts varav nämnden har beslutat om återställande av strandområde i ett ärende. I ett annat tillsynsärende har fastighetsägaren valt att inkomma med en ny strandskyddsdispens där åtgärden valts att placeras inom hemfridszonen och blivit beviljad.

Tillsyn har utförts vid sjön, Storsjön där samtliga fastigheter inom strandskyddat område gicks igenom. Vid tillsynen uppmärksammades ett flertal olovliga åtgärder i form av byggnader och bryggor.

Kalkning av sjöar och vattendrag

21 sjöar och vattendrag har kalkats med 182 ton kalk. Måluppfyllelsen för kalkningen utvärderas genom uppsatta pH-mål. Kalkningen har förutom betydelse för vattnens ekologiska status även stor betydelse för friluftslivet då fritidsfisket gynnas av kalkningen.

Luftvård

En kartläggning och bedömning av luftkvaliteten inom Skinnskattebergs tätort är genomförd och inlämnad till Naturvårdsverket. I kartläggningen identifierades även påverkan från framför allt äldre eldningspannor i tätorten men även i Färna tätort och Riddarhyttans tätort

Hälsoskydd

Tillsynsområde	Antal	Planerad tillsyn	Utförd tillsyn
Skolor/förskolor/fritidshem	8	8	8
Hygienisk behandling	5	2	0
Vårdlokaler/boende	7	3	0
Bassängbad	1	0	0
Strandbad	3	4 provtagningar per badplats	12
Klagomål	4	0	4
Receptfria läkemedel	3	0	0
Kemikalietillsyn Samverkansprojekt: ”Kemikalier i varor”	3	1	1
Uppsökande bostadstillsyn inklusive uppföljning.	20	2	2

Tillsyn har utförts vid skolan och uppföljning krävs på två av tillsynsobjekten. Främst saknas egenkontrollprogram och skriftliga rutiner.

Gällande tillsyn av hygienisk behandling har dessa skjutits fram till 2025 på grund av att Mittmiljösamverkan då inleder ett samverkansprojekt med tillsyn på yrkeshygieniska verksamheter. Inom det området har vi få tillsynsobjekt i Skinnskatteberg och därför ”sparar” vi dessa till nästa år för att kunna delta i projektet och därmed få en större bild om hur det ser ut med dessa verksamheter, inte bara lokalt i vår kommun. Anledning till att tillsyn av vårdboende i stället utförs 2025 är att Smittskyddet i Västmanland håller utbildning om hygien och smitta i början av februari och att mer tid än beräknat lades på riskklassningen av livsmedelverksamheter och uppföljning av radonärenden. Dessa två områden var högre prioriterade under året.

På de kommunala strandbaden är antalet provtagningstillfällen 4 stycken fördelade över badsäsongen juni till augusti. Provresultaten har varit bra i år och vattnet har av laboratoriet bedömts som ”tjänligt”. Resultatet finns på Havs- och vattenmyndighetens hemsida: [Badpatsen.se](https://badpatsen.se). Länk till Badplatsen finns även på kommunens hemsida. I år har Sandviksbadet haft en kort period av algblomning i slutet av badsäsongen då bad avråddes ifrån under ett par dagar.

Under 2021 uppmanades fastighetsägare till flerbostadshus att utföra radonmätning. En del mätningar har utförts och inkommit till förvaltningen men vissa mätningar saknas fortfarande och krav behöver ställas där uppmätta värden överstiger 200 Bq/m³ m eller där mätprotokoll fortfarande saknas. Bland annat har flera av kommunens egna fastigheter uppmätt höga värden där ommätningar pågår och utredning om åtgärder har utförts under året.

Klagomål som inkommit under perioden är skällande hundar och mögel i bostäder.

Inga försäljningsställen för läkemedel har fått tillsyn under perioden då denna tillsyn inte sker årligen.

Under 2024 samarbetar Kemikalieinspektionen och Sveriges kommuner i ett tillsynsprojekt om kemikalier i varor. Inspektörerna på kommunernas miljökontor kontrollerar att kemiska produkter som kan orsaka allvarliga hälsofaror inte säljs. Skinnskattebergs kommun deltog med ett tillsynsobjekt i projektet. Antal tillsynsobjekt valdes av kommunerna själva. I Skinnskatteberg fanns endast ett fåtal butiker som uppfyllde kriterierna för att ingå i projektet. En av dessa butiker valdes ut. Resultatet visade att inga av inskickade produkter från vår kommun innehöll giftiga ämnen.

Uppsökande bostadstillsyn är påbörjad och startades med tillsyn hos den verksamhetsutövare som fått flest klagomål förra året och som fick en uppföljning i år. En annan hyresvärd i Skinnskattebergs tätort fick sin första tillsyn i år. Sammanlagt besöktes 31 lägenheter på de två fastigheterna under två eftermiddagar och kvällar. Uppföljning av avvikelser kommer att ske under 2025.

Radon

Under 2021 uppmanades fastighetsägare till flerbostadshus att utföra radonmätning. En del mätningar har utförts och inkommit till förvaltningen men vissa mätningar saknas fortfarande och krav behöver ställas där uppmätta värden överstiger 200 Bq/m³ m eller där mätprotokoll fortfarande saknas. Bland annat har flera av kommunens egna fastigheter uppmätt höga värden där ommätningar sker och kommer att ske under kommande månader. En utredning om åtgärder är utförd och planeras att inledas.

Livsmedel

Händelser	Tillsynsområde	
	Livsmedels- verksamhet	Dricksvatten- anläggning
Antal registrerade verksamheter under 2024	66	11
Planerad tillsyn 2024	17	5
Tillsynsbesök	18	5
Verksamheter som stängt permanent eller avregistrerats	2	0
Nyregistrerade verksamheter	7	2
Klagomål - matsäkerhet	2	0
Antalet konstaterade matförgiftningar	0	0
RASFF (Rapid Alert System for Food & Feed) larm	0	0

Under 2024 har alla livsmedelsverksamheter utom tre nyregistrerade fått sina beslut om riskklassning enligt ny nationell modell från Livsmedelsverket som ersätter samtliga tidigare riskklassningsmodeller.

Under 2024 har totalt 77 livsmedelsverksamheter inklusive vattenverk varit registrerade. 9 nya har tillkommit och 2 har blivit avregistrerade. Verksamheter som tillkommit är inom café, restaurang på en kursgård, hantverksbageri, musteri, presentbutik, pizzeria och två vattenverk.

Ett klagomål har inkommit gällande misstänkt matförgiftning under året. Verksamhetsutövaren kontaktades och deltog i diskussionen om klagomålet. Dialog hölls också med Länsveterinär och livsmedelsansvarig på Länsstyrelsen. Inget livsmedelsprov skickades in på analys då ett femtiotal gäster ätit av exakt samma måltid och endast en blev dålig men tillfrisknade efter ett par timmar.

Ett provtagningsprojekt angående artbestämning av kebabkött vi deltog i under 2023 har slutrapporterats under 2024. Det visade att 29% av proverna påvisade andra arter i kebab än vad som stod på innehållsförteckningen. I Skinskatteberg skedde provtagning hos fyra verksamheter och resultatet blev att alla verksamheter hade 100% nötkött i den kebab de serverar. Under 2024 har vi deltagit i projektgruppen inför kommande provtagning som ska ske 2025. Det är ett större projekt med provtagning inom två områden och därför tog det längre tid att planera och därför skedde ingen provtagning 2024.

Resultat av tillsynen

Under 2024 har de flesta tillsynsbesöken varit oanmälda, detta brukar ge något fler anmärkningar. Under året hade 6 verksamheter avvikelser vid kontrollbesöket, de flesta av dessa kan räknas som ringa avvikelser som inte krävt några drastiska myndighetsåtgärder. Vissa verksamheter är svåra att besöka utan föranmälan såsom vattenverk, låsta vårdhem och verksamheter med oregelbundna öppettider. Anledningen till fler obokade besök i år har varit att under 2023 var de flesta besöken föranmälda på grund av insamlingen av information till riskklassningen vilket krävde att verksamhetsutövaren eller ansvariga var närvarande. En andra anledning till att göra fler obokade inspektioner framöver är att det i högre grad framkommer hur verksamheten efterlever livsmedelslagstiftningen i praktiken när de inte är förberedda på att vi kommer.

Tobak

Tillsynsbesök i butik samt inre tillsyn har utförts på samtliga fem verksamheter som säljer tobak och tobakslignade produkter under 2024.

Tillsyn av rökfria miljöer sker ibland i samband med tillsynsbesök av skolor/förskolor och vid livsmedelstillsyn. Det har varit dåligt skyltat på flera platser och okunskap hos verksamheter om lagstiftningen gällande detta område. Kunskapsmaterial om verksamheternas ansvar och lagstiftning har delats ut och uppföljning kommer att ske under 2025 på de som saknade tydlig skyltning. I några fall har uppföljning redan skett. Nya objekt såsom butiker som inte får livsmedelstillsyn och en idrottsanläggning har besökts under 2024. Tåg- och busstationer/hållplatser samt lekparker kommer att få tillsyn nästa år.

Plan- och bygglagen

Ärendetyp	Antal ärenden 2022	Antal ärenden 2023	Antal ärenden 2024
Bygglov	43	48	38
Bygganmälan	6	21	23
Eldstad	43	27	18
Rivningslov/anmälan	4	6	5
Förhandsbesked	2	0	0
Klagomål	3	6	5

Antalet byggärenden är färre än förra året, vilket troligen beror på lågkonjunktur och höga räntor. Bygglov har beviljats för nybyggnad av 1st enbostadshus, 1st fritidshus samt 2st större lagerbyggnader. Övriga bygglovsärenden avser mindre byggnationer. Under året har genom delegation fattats 54st beslut om startbesked och 69st beslut om slutbesked.

Nämnden har beslutat om 4st sanktionsärenden då bygglov och anmälningspliktiga åtgärder vidtagits utan startbesked.

Tillsyn av Obligatorisk Ventilationskontroll (OVK) har pågått under året genom uppföljning av tidigare föreläggande samt uppmaningar om att inkomma med protokoll från utförd besiktning. Ny tillsyn har bedrivits där 18st fastighetsägare uppmanats inkomma med protokoll. OVK registret uppdateras regelbundet och uppföljning av tidigare krav pågår. Ett arbete kvarstår med att identifiera eventuella byggnader som vi saknar i registret och som ska genomföra OVK. Det är till största del runt Riddarhyttan som kvarstår.

Nämnden har beslutat att förelägga 2st fastighetsägare att utföra ombesiktning av en ej godkänd ventilation samt utföra besiktning. Nämnden har även beslutat att förelägga en fastighetsägare med vite för att åtgärda ej godkända ventilationssystem. Ventilationssystemet åtgärdades och inget utdömande av vite behövde utkrävas.

Ett tillsynsprojekt gällande ovårdade fastigheter påbörjades under år 2021. Under året har ingen ny tillsyn i projektet bedrivits i och med vakant tjänst inom bygg och planerad tid för tillsyn har lagts på att följa upp tidigare föreläggande samt hantera inkomna klagomål.

Uppföljning av tidigare genomförd tillsyn av enkelt avhjälpna hinder har inte utförts enligt tillsynsplanen på grund av vakant tjänst.

Under året har 5st klagomål om ovårdad byggnad/tomt inkommit samt 1st klagomål om hög häck. Utifrån inkomna klagomål har förvaltningen fattat beslut om 4 st begäran om åtgärd på ovårdad byggnad/tomt.

Kompetensutveckling

Mitt Miljösamverkan har genomfört utbildningar och träffar om digitalt arkiv och dokumenthantering, riskbaserad tillsyn och digitalisering samt inom livsmedel, bassängbad, livsmedelsfusk, tillsyn av barberare, skönhetssalonger, köldmedia och detaljplaner där tjänstepersoner från förvaltningen deltagit. Förvaltningen har även deltagit i projekt som Mitt miljösamverkan driver som genererar mer kunskap.

Miljöinspektören inom livsmedel och hälsoskydd har avslutat två kurser om sammanlagt 15 högskolepoäng inom Livsmedelssäkerhet (del I och II) vid Umeå universitet. Även deltagit i Livsmedelsverkets webinarier om den nya riskklassningsmodellen samt länsträffar om krisberedskap inom livsmedel och dricksvatten. På läroplattformen Murphy Solutions, som samtliga anställda på Skinskattebergs kommun har tillgång till i år, har 4 kortare kurser inom cybersäkerhet och krishanteringssystem genomförts. Vidare har länsträffar inom livsmedel, hälsoskydd och lantbrukstillsyn deltagits i samt digitala informationstillfällen som getts av Folkhälsomyndigheten, Smittskyddet, Kemikalieinspektionen, Jordbruksverket och Läkemedelverket. Vid Sweden Water Research-dagen deltog två inspektörer digitalt på några av de många föreläsningarna. Inom tobaksområdet har miljöinspektör deltagit i webinarie om forskning, bruk och lagstiftning gällande tobaksfria nikotinprodukter.

Miljöinspektör inom avlopp har deltagit vid avloppsguidens teknikträffar om tillsyn av olika avloppsanläggningar (tex om minireningsverk, olika markbäddar och fosforfilter) samt dess utbildningstillfällen om att skriva villkor för små avlopp. VA-guiden hade också ett webinarium om Verksamhetsområden där även tekniska sektorns VA-avdelning deltog.

Deltagit vid Havs- och vattenmyndighetens utbildning kring miljökvalitetsnormer knutna till vatten.

Miljöinspektör har deltagit i Naturvårdsverkets webinarier om förorenade områden, förorenade jordmassor i avfallsledet, vägledning schaktmassor, nytt om EBH och nätverksträffar om PFAS arrangerat av Svenskt Vatten. Deltagit i informationsträffar som länsstyrelsen arrangerat; överlåtelse av särskilt farliga kemikalier, samverkansträff förorenade områden och huvudmannautbildning.

Länsstyrelsen genomför regelbundet utbildningsträffar, nätverksträffar inom våra intresseområden. Förvaltningen har deltagit vid ett flertal träffar bland annat inom livsmedel, tobak, hälsoskydd, receptfria läkemedel, miljöfarlig verksamhet, avlopp, lantbruk, miljöchefsträff och plan- och byggträff. Vid avloppsträffarna handlade träffarna om tillsyn på avloppsreningsverk och tillsyn på enskilda avloppsanläggningar. Miljöinspektör och förvaltningschef har även deltagit vid en strandskyddsträff som anordnats av Västerås stad

Övriga utbildningar som genomförts är stabs- och ledningsmetodik, tillsyn inom bygg, bygginstallationer, EDP grundutbildning samt EDP miljö.

Övrigt

Under året var det Skinskattebergs tur att anordna länsträff för miljö- och hälsoskyddsgrupperna i länet. Träffen var mycket uppskattad av alla deltagare och föreläsare, sammanlagt 38 st. Under dagen deltog Arbets- och miljömedicin som berättade om några projekt de hade på gång samt miljöhälsoenkäten 2023. Västerås Stad berättar om handlägningsprocessen i Think Pink- ärendet och SGU (Sveriges geologiska undersökning) berättade om projektet Nedre Skärsjön med platsbesök vid Källfallsgruvan i Riddarhyttan.

I kommunens tidning 0222:an har information publicerats om höga häckar, tvätta bilen hemma och invasiva arter.

Mitt miljösamverkan har under året genomfört ett flertal digitala veckoträffar där olika områden behandlas vid träffarna. Minst en tjänsteperson från förvaltningen har deltagit vid dessa träffar. Träffarna har varit väldigt uppskattade, då man fått diskutera olika frågor och kunnat få svar samt utöka sitt nätverk med andra miljöinspektörer.

Förvaltningschef ingår sedan hösten 2024 i Mitt miljösamverkans styrgrupp och deltar i månatliga möten för att utveckla Mitt miljösamverkan i syfte att miljösamverkan ska fungera så väl som möjligt.

En ny dokumenthanteringsplan har antagits av nämnden.

Kommunen har införskaffat gemensam kommunlicens för sökning i rättsdatabas. Licensen innebär att samtliga medarbetare i kommunen har tillgång databasen med juridiskt material. Miljö- och byggnadsförvaltningen har genomgått en grundutbildning för att kunna använda tjänsten på bästa möjliga sätt.

Under året har mycket tid behövts läggas på begäran om allmänna handlingar, vilket tar långt tid att utreda, handlägga och sekretesspröva.

Detaljplan

Under år 2022 startades arbetet med att ta fram en ny detaljplan för centrum samt en detaljplan för området som kommunen införskaffat vid Aspebäcken. I arbetet har ett flertal möten genomförts med konsulter samt tekniska sektorn. Detaljplanen för Centrum antogs av kommunstyrelsen och överklagades. Detaljplanen vann laga kraft, 2024-11-14 efter att Mark- och miljööverdomstolen inte gav prövningstillstånd.

Detaljplanen för Aspebäcken har under året varit ute för granskning och kommunstyrelsen antog detaljplanen under hösten. Detaljplanen vann laga kraft, 2024-10-24.

Planarbete med en ny detaljplan för ett område vid Broby har påbörjats. Området ska möjliggöra bostadsbebyggelse i sjönära läge för enbostadshus. Utredningar och samrådshandlingar är under framtagande.

Planeringsstrategi

Förvaltningen har deltagit vid framtagande av planeringsstrategi för Skinnskattebergs kommun som antogs av kommunfullmäktige, 2024-03-25 § 6, KS 2023-689-219. Planeringsstrategin ska påvisa om det finns ett behov att ta fram en ny Översiktsplan eller om den fortfarande är aktuell. Slutsatsen i strategin är att en ny Översiktsplan bör tas fram.

Vattentjänstplan

Förvaltningen har deltagit med flera tjänstepersoner i arbetet med framtagande av en vattentjänstplan som VA-avdelningen i Skinnskattebergs kommun ansvara för. Vattentjänstplanen beräknas antas av kommunfullmäktige under år 2025.